

N:o 328.

Af Herr G. C. Witt: Om ändringar i 1 § 12 mom. samt 4 § 10 och 11 mom. Tryckfrihets-förordningen.

I Tryckfrihets-förordningens 1 § mom. 12 förekommer följande punkt: "Hvarje Författare eller Förläggare stånde fritt att en honom, i följd af sådan egenskap, tillhörig skrift antingen sjelf eller genom andra föryttra; dock vare hvar och en, som antingen i öppen bod eller eljest, med rättighet att derom i allmänna tidningarne få kungörelse införa, Bokhandel idka eller Böcker försälja vill, förbunden, att, på sätt om Boktryckeriers anläggning stadgad är, och vid samma ansvar, anmälan derom hos Justitie Stats-Ministern göra". Det är således enligt paragrafens ordalydelse tillåtet att, utan någon föregående anmälan, sälja skrifter på sätt hvar och en författare eller förläggare bäst synes, hemligen eller uppenbarligen, genom kolportörer eller genom på offentliga ställen framlagda tillkännagifvanden o. s. v., men icke att kungöra ett sådant företag i allmänna tidningarne. Det synes dock i hög grad oegentligt att, då bokförsäljning utan någon förut gjord anmälan är tillåten, det skall vara förbjudet att ärligt och öppet i tidningarne tillkännagifva det en sådan försäljning eger rum. Skulle något hinder finnas mot bokhandeln, borde det väl snarare vara förbjudet att sälja utan att annonsera. I samma stund annonsen är införd, har försäljaren gjort en ganska offentlig anmälan, både att och hvarest han idkar bokhandel. Om den föreskrifna anmälan kunde på något sätt hindra spridandet af den så kallade usla litteraturen, vore den till nytta; men så är ej förhållandet, ty dylikt skriftställer saknar i alla fall ej kanaler, hvarigenom det kan sprida sitt förstörande gift, hvaremot motgiftet eller den goda litteraturen snarare uppehålls i sina verkningar. Det är nemligen bekant, att värdefulla arbeten i allmänhet ej hafva så lätt att finna förläggare, som hvarjehanda slippriga och underhaltiga produkter. Nu händer det att en författare sjelf, af nitälskan för en god sak, blir förläggare för sitt arbete; men när han fått det färdigt, kan han ej annonsera det till salu, utan att göra den föreskrifna anmälan. Detta hinder synes visserligen ej svårt att häfva; men

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 1 Saml. 2 Afd. 2 Band. 18 Häft.

när man betänker att arbetet måste säljas på många olika ställen inom riket, och att *ingen* kan sälja det, med rättighet att i allmänna tidningarne derom annonsera, så framt ej säljaren förut anmäler sig till bokhandels idkande, så finner man att nästan all landets bokhandels- och förläggare-verksamhet blir inskränkt till de få individers åtgöranden, hvilka valt densamma till sitt särskilda yrke, och icke nog dermed: äfven dessa personer hindras att utöfva sin handel så vidsträckt, som önskligt vore; ty om man noggrannt tolkar 5 mom. af den åberopade 1 §:n i Tryckfrihet-förordningen, så finner man lätt, att hvarje bokhandlare skall i sin anmälan tillkännagifva *stället*, hvarest han ämnar öppna bokhandel, och att således en vederbörligen anmäld bokhandlare väl eger rätt, så väl som hvar och en annan person i riket, att sälja böcker på hvilken ort som helst, men ej att annonsera det de finnas till salu på något annat ställe än det, hvarest han anmält bokhandeln vara belägen. En ambulatorisk bokhandel kan enligt lag väl idkas, men ej annonseras i allmänna tidningarne.

För att upphäfvu nu omnämnda olägenheter, väckte jag vid 1862—1863 årens riksdag motion om uteslutande af orden: "dock vare hvar och en — — — — Justitie-Stats-Ministern göra", samt om i sammanhang dermed behöfliga ändringar i ett par andra §§ af Tryckfrihets-förordningen. Motionen blef af alla fyra Riks-stånden antagen till hvilande och vid den derpå följande riksdagen utan votering bifallen af tre Stånd, men rönte i Högvördiga Preste-Ståndet det missöde att genom tjugotre röster mot aderton förkastas. Då man af allt detta torde finna att motionen har goda skäl för sig, får jag nu vördsam samt yrka:

att de förslag till de förändringar i Tryckfrihets-förordningen, hvilka på grund af min motion blifvit vid 1862—1863 års riksdag till hvilande antagna och af Konstitutions-Utskottet i dess Memorial N:o 3 af den 6 November 1865 under punkterna 4:o och 5:to anmälda till grundlagsenlig behandling, måtte vid innevarande riksdag antagas till hvilande, för att vidare i grundlagsenlig ordning behandlas.

G. C. Witt.